

Strateško korišćenje патената за ekonomski i društveni razvoj

Philippe Baechtold
(Filip Bektold, načelnik, Sektor za patentno pravo (PCT i Patenti), Svetska
organizacija za intelektualnu svojinu (WIPO))

WIPO Nacionalni seminar o metodologiji, najboljim rešenjima i
iskustvima u razvoju nacionalnih strategija intelektualne svojine

Beograd, 19. i 20. novembar 2008.

Encouraging creativity and innovation

WORLD
INTELLECTUAL
PROPERTY
ORGANIZATION

Sadržaj

- Faktori od uticaja na ekonomski i društveni razvoj
- Funkcija patentnog sistema
- Uloga патената u razvoju
 - Inovativnosti
 - Tehnološkog transfera
- Zašto i kako uključiti patente u nacionalnu strategiju
 - Vlada
 - Privatni sektor: različite faze

2

WORLD
INTELLECTUAL
PROPERTY
ORGANIZATION

Neki od ključnih faktora za razvoj (1)

“...tri osnovne prave stvari:

- Pravi programi obrazovanja i stečenih znanja i veština da što većem broju ljudi omoguće inoviranje;
- Pravo upravljanje – to znači, prava poreska politika, pravo ulaganje i trgovinski zakoni, prava podrška za istraživanje, pravi zakoni o intelektualnoj svojini i;
- Pravi inspirativni tim lidera – da se pojača i usmeri tok ka izravnavanju sveta.” *

*Tomas L. Fridman (Thomas L. Friedman), Izravnavanje sveta (The World is Flat) (2006)

3

WORLD
INTELLECTUAL
PROPERTY
ORGANIZATION

Neki od ključnih faktora za razvoj (2)

“Četiri međusobno povezane osobnosti moderne tržišne ekonomije su od presudnog značaja,

- korporacija;
- inovativnost i rast;
- intelektualna svojina; i
- uloga i funkcionisanje finansijskih tržišta.

[...] Opšteprihvaćena uloga inovativnosti, intelektualne svojine je ... najvažniji primer svojine koji samo moćna država može da štiti”. *

*Martin Vulf (Martin Wolf), Zašto globalizacija funkcioniše (Why Globalization Works), (2004)

4

WORLD
INTELLECTUAL
PROPERTY
ORGANIZATION

Današnja ekonomija

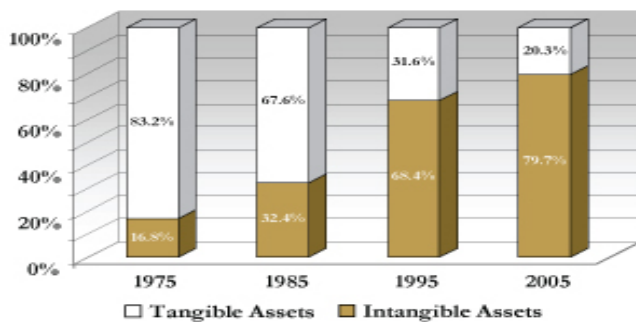
- Ekonomija znanja; porast globalizacije; tehnološka promena
- Veći značaj nematerijalnih dobara za inoviranje i smanjenje razlika između sektora sa smanjenim učinkom (tradicionalne sirovine i poljoprivreda) na sektore sa većim učinkom (tehnologija, intenzivna proizvodnja i usluge), stvaranje kompleksnog sektora rada i novih društvenih struktura u procesu

5

WORLD
INTELLECTUAL
PROPERTY
ORGANIZATION

Components of S&P 500 Market Value

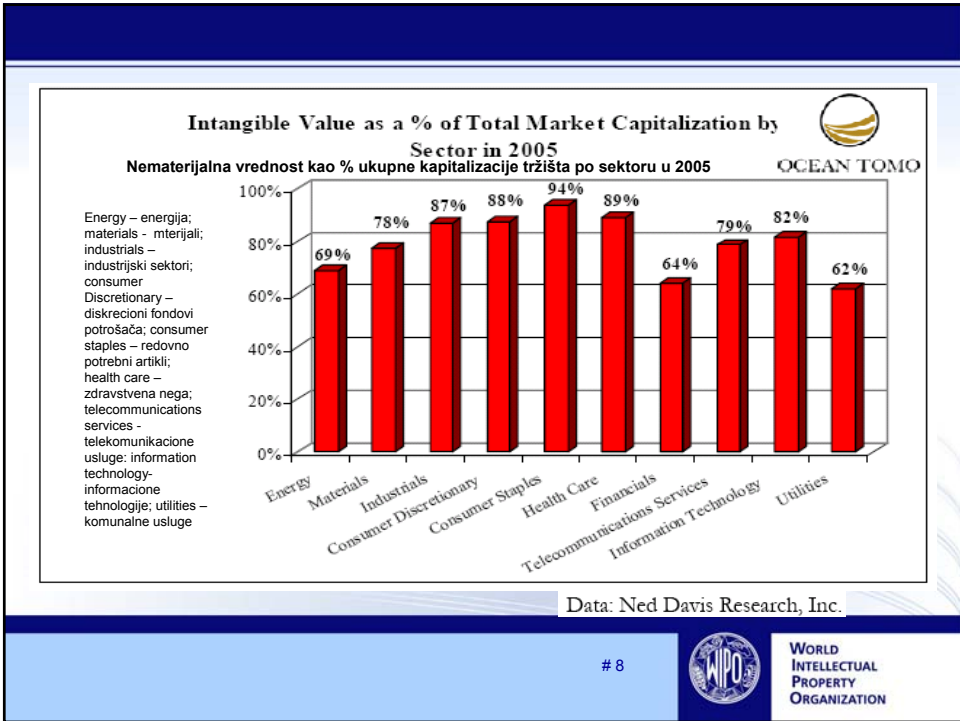
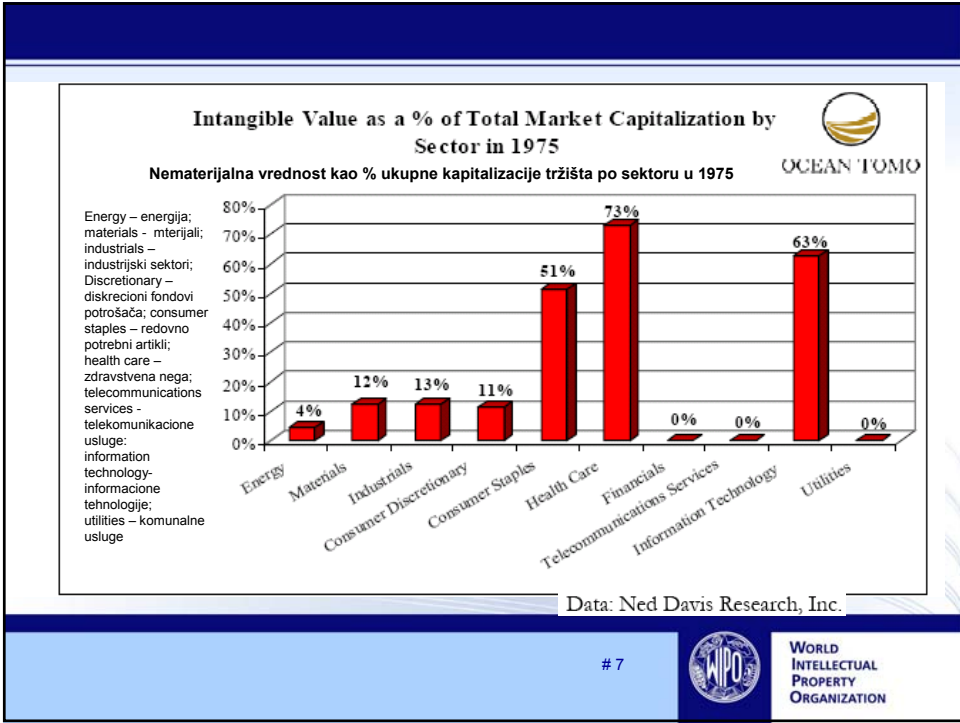
Components of S&P 500 Market Value – Komponente 500 tržišna vrednost; tangible assets – materijalna dobra; intangible assets – nematerijalna dobra; source – izvor

http://www.metrics2.com/blog/2006/12/18/80_of_sp_500_value_is_intellectual_property_new_et.html

6

WORLD
INTELLECTUAL
PROPERTY
ORGANIZATION

IS i razvoj: Studija Velike Britanije

“...preduslov za održivi razvoj u bilo kojoj zemlji je razvoj autohtonog naučnog i tehnološkog kapaciteta. Ovo je neophodno da se omogući državama da razviju sopstveni proces tehnološkog inoviranja, i omogući im efektivnu apsorpciju tehnologija razvijenih u inostanstvu...[...].Ima mnogo drugih faktora koji doprinose onome što je često poznato kao “nacionalni sistemi inovacija”. ...[...].Ako prava intelektualne svojine treba da budu korisna državama u razvoju, ta korist treba da dođe kroz promovisanje pronalaska i tehnološke inovacije, i time pojača rast.”

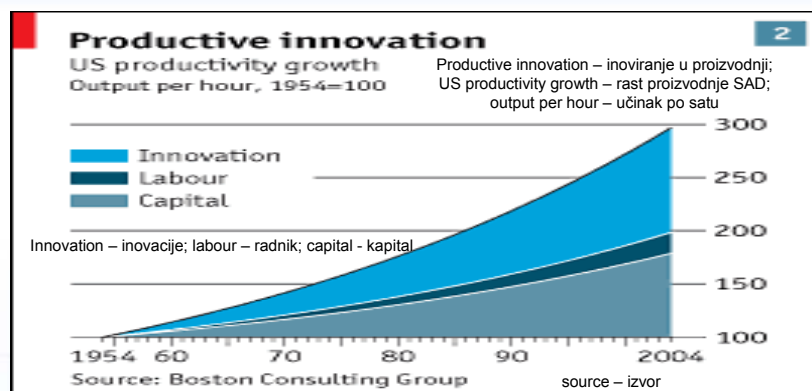
*UK Komisija za prava intelektualne svojine, Inegrisanje prava intelektualne svojine i politike razvoja (2002)

9

WORLD
INTELLECTUAL
PROPERTY
ORGANIZATION

Inovativnost kao pokretačka snaga ekonomskog rasta

Izvor: Specijalan izvetaj o inovacijama, časopis Ekonomist, 13. oktobar 2007.

10

WORLD
INTELLECTUAL
PROPERTY
ORGANIZATION

Nacionalna strategija za inovacije

- Dva glavna pitanja: (1) kako razviti lokalne inovacije i plasirati ih na tržište i (2) kao ohrabriti transfer tehnologija?
- Odgovor: nacionalna strategija inovacija, podstaknuta političkom voljom i vođstvom, i integrisana u celo društvo
- Prvo, zahteva kulturu u pogledu inovacija, koja je deo integrisane nacionalne politike, na primer:
 - jačanje i fokusiranje na programe I & R
 - izgradnju lokalnih inovacionih kapaciteta
 - razvoj ljudskih resursa za rukovođenje IS; izbegavanje odliva mozgova; obrazovanje
 - stvaranje uslova i infrastrukture za biznis
 - promotivno korišćenje javnih/privatnih partnerstava
 - širi pravni okvir
- Patenti mogu biti deo takve globalne strategije, ali na različite načine u različitim državama.

11

WORLD
INTELLECTUAL
PROPERTY
ORGANIZATION

Kina kao primer

- 2006: inovaciona strategija, prevedena od strane premijera Wen Jiabao, u čijem je formulisanju učestvovalo preko 20 ministarstava i involving over 20 ministries i departmana:
 - Do 2020. Kina će biti jedna od država orjentisanih na inovacije
 - Ulaganje u istraživanje i razvoj (R&D) iznosi 2.5% BDP
 - Stopa doprinosa naučnog i tehnološkog napretka ekonomskom razvoju će premašiti 60% (900 milijardi juena)
 - Odnos zavisnosti od inostranih tehnologija će se smanjiti ispod 30%
 - Godišnji broj priznatih domaćih inovacionih patenata pozicioniraće se izmeu naboljih 5 u svetu
- 2008: Strategija za IS
 - Usredsređivanje na bolji sistem prava IS, stvaranje legalnog tržišta i kultunog okruženja koje vodi zaštiti prava IS, i suštinsko poboljšanje kapaciteta Kine za stvaranje IS tvorevina, korišćenje, zaštita i rukovođenje pravima IS tako da se da snažna podrška stvaranju države inovacija
 - 4 glavna elementa: poboljšanje zakonodavstva u oblasti prava IS, jačanje sistema za sudsku zaštitu i administrativno sprovođenje prava, osiguranje ravnopravnog takmičarskog polja i balansiranje zakonskih prava i javnog interesa, podizanje svesti o pravima IS kod ljudi i jačanje kulture koja sa odobravanjem gleda na zaštitu prava IS, uključujući i obrazovne programe u javnosti da se dodatno podstakne inoviranje

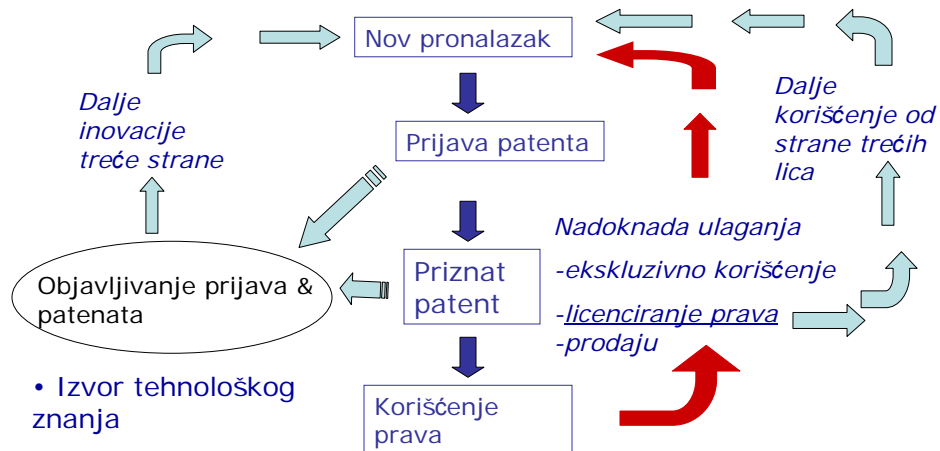
12

WORLD
INTELLECTUAL
PROPERTY
ORGANIZATION

Uloga patentnog sistema

- Podrška inovacijama
- Tehnološki i ekonomski razvoj

- Izvor tehnološkog znanja

Uloga патената (u biznisu)

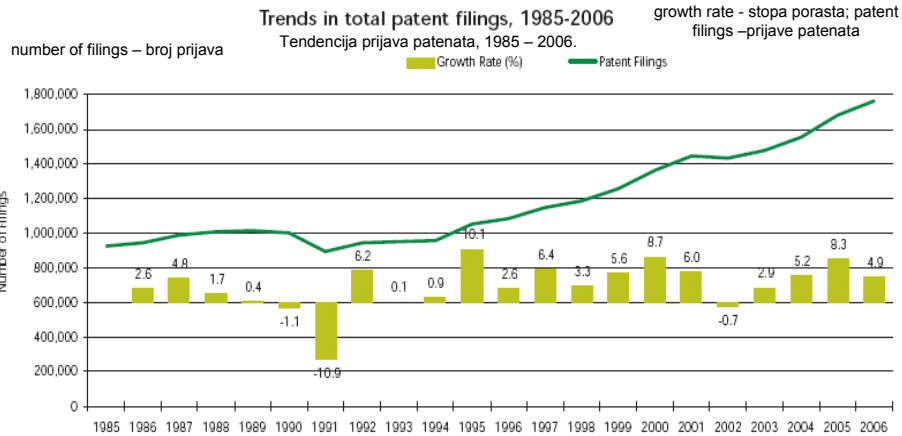
- Zaštita roba i usluga
 - pozicija na tržištu
- Prikupljanje novca u gotovini
 - licenciranje ili prenos prava
 - sticanje inostranog kapitala
- Obezbeđenje budućih ulaganja
- Izvor informacija i transparentnost
- Strateški instrument

14

WORLD
INTELLECTUAL
PROPERTY
ORGANIZATION

Prijave patenata u svetu

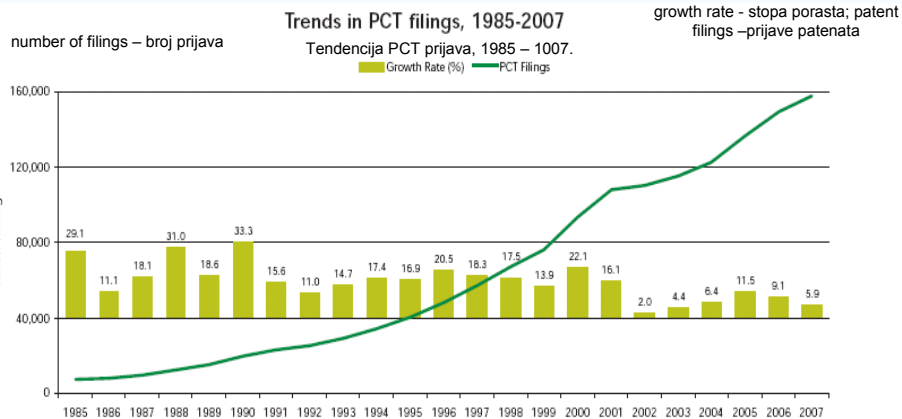
Prosečno godišnje povećanje prijava = 5.3%
Prosečno godišnje povećanje BDP = 5.6%

15

WORLD
INTELLECTUAL
PROPERTY
ORGANIZATION

Rast PCT prijava

16

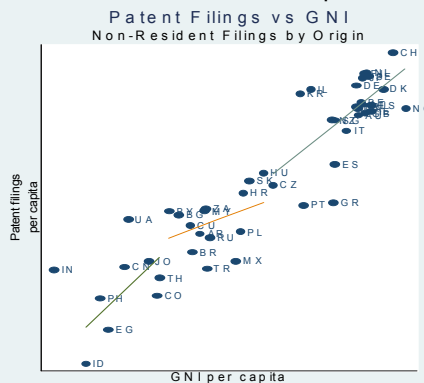
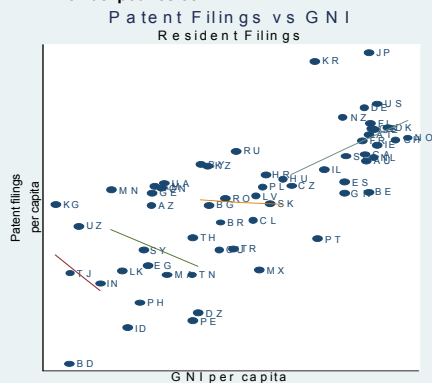

WORLD
INTELLECTUAL
PROPERTY
ORGANIZATION

Modeli prijave patenata

Broj prijava naspram bruto nacionalnog dohotka
Domaći podnosioci

Broj prijava naspram bruto nacionalnog dohotka
Inostrani podnosioci

Three year averages, log scales. Prosečan zaostatak iznosi tri godine; linije pada po grupi
Regression lines per income group

17

WORLD
INTELLECTUAL
PROPERTY
ORGANIZATION

Patentna politika koja podstiče inovativnost

- Na nivou Vlade
 - Olakšati pristup patentnom sistemu i osigurati da su rezultati dostupni javnosti
 - Pravna izvesnost za domaće i strane operatore
 - Izgradnja odgovarajuće svesti (sektor obrazovanja; kursevi obuke; izgradnja kapaciteta)
 - Pravni okvir; kvalitet; ravnoteža
 - Problemi pre priznanja patenta
 - Aspekti nakon priznanja patena
 - Aspekti konkurencije
 - Uloge Vlade:
 - sticanje prava
 - savetodavne usluge (posebno za MSP)
 - promovisanje patentnih informacija za pristupanje tehnologijama

18

WORLD
INTELLECTUAL
PROPERTY
ORGANIZATION

Patentna politika koja podstiče inovacije

- Korporacioni nivo
 - pdsticanje patentnog rukovodstva na nivou CEO
 - podsticanje inoviranja kod zaposlenih
 - transparentna politika
 - Upravljanje patentima kao
 - na istraživačkom nivou (patentne informacije; procena postojećih prava)
 - na nivou razvoja i proizvodnje (ciljani rešerši; nadgledanje konkurencije; identifikovanje mogućih partnera za licence)
 - rad na patentiranju (pravni okvir; zaštita; strategija za skupine patenata; tehnike izrade)
 - na nivou korišćenja prava (strategije licenciranja; izdvajanje posebnih organizacionih jedinica; prenos prava)
 - Upravljanje portfeljima (povećanje portfelja, smanjenje (prodaja, donacije))

19

WORLD
INTELLECTUAL
PROPERTY
ORGANIZATION

Patenti igraju ulogu u tehnološkom transferu i ulaganju

- Pod patentnim sistemom se podrazumeva lakši transfer tehnologija i ulaganja; za neke, to je čak preduslov za transfer tehnologija i ulaganja u inostranstvu
- Nekoliko država se u prošlosti oslonilo na patentni sistem kao sredstvo za razvoj nacionalne ekonomije i ovo je pomoglo u promovisanju direktnih inostranih ulaganja (FDI) i tehnološkom transferu (npr. Japan, Republika Koreja)
- Druge države su takođe pokazale vezu:
 - Indija: porast FDI usledio je posle patentne reforme u 1990.
 - Brazil: porast FDI usledio je nakon uvođenja novog zakona o industrijskoj svojini u 1996 (4.4 milijarde SAD\$ u 1995. godini prema 32.8 milijarde SAD\$ u 2000.)

20

WORLD
INTELLECTUAL
PROPERTY
ORGANIZATION

Politika podsticaja tehnološkog transfera

- Stvaranje sredine koja vodi tehnološkom transferu, uključujući i pravni okvir za patente (drugi faktori su takođe važni: veličina tržišta, faktori troškova (radne snage, prirodnih resursa), podneblje za biznis, pravna i finansijska infrastruktura, oblast tehnologije)
- Obučavanje ljudskog potencijala i apsorpcija potencijala
- Poboljšanje uslova za licenciranje tehnologije, zajedno sa obukom
- Korišćenje postojećih patentnih informacija (uključujući korišćenje tehnologije u javnom domenu)
- Javna i privatna partnerstva (istraživačke insitucije; univerziteti [npr. Rešenja tipa Bayh-Dole])
- Mere za sprečavanje mogućih negativnih posledica primenom patenata

21

WORLD
INTELLECTUAL
PROPERTY
ORGANIZATION

Servis za pretraživanje PATENTSCOPE®

- Na jednom mestu su dostupni podaci o patentima WIPO i PCT
- Dostupnost tehničkih informacija koje se nalaz u više od 1.3 miliona međunarodnih prijava patenata
- Platforma za onlajn elektronsko poublikovanje međunarodnih PCT prijava
- Informacije o tekućim pitanjima, podaci o patentima, patentne informacije i statistike
- Saradnja sa patentnim zavodima o patentnim informacijama
- U toku: Digitalni servis za pristup prioritnim dokumentima

22

WORLD
INTELLECTUAL
PROPERTY
ORGANIZATION

Priprema za sutra

- Živimo u ekonomiji koja se zasniva na znanju, u kojoj nematerijala dobra prosečno globalno sustižu trgovinu materijalnim proizvodima
- Današnji ekonomski porast predvodi inovativnost u velikoj meri, gde se nadmašuje rad i porast proizvodnje u određenom broju zemalja
- Patenti mogu biti deo globalnijeg porasta i strategije razvoja, ali na različite načine u različitim zemljama
 - treba da budu integrisani u nacionalne strategije i podržani na najvišim političkim i korporacionim nivoima
 - oni mogu da doprinesu tehnološkom transferu
 - Istovremeno, patentnom sistemu su potrebne redovne provere i ispitivanja tako da zadovolji potrebe svih zainteresovanih korisnika, ponekad izbalansirani drugim zakonodavnim merama ili ograničenjima za korišćenje patenata

23

WORLD
INTELLECTUAL
PROPERTY
ORGANIZATION

Hvala

philippe.baechtold@wipo.int

24

WORLD
INTELLECTUAL
PROPERTY
ORGANIZATION